

De kommende års muligheder og udfordringer

Ditte Mandø Andreasen

Programchef

26. november 2025

Udfordringer

Et dansk havmiljø
(stadig) i krise

Foto: Mikael van Deurs

Mål om et rent og sundt hav

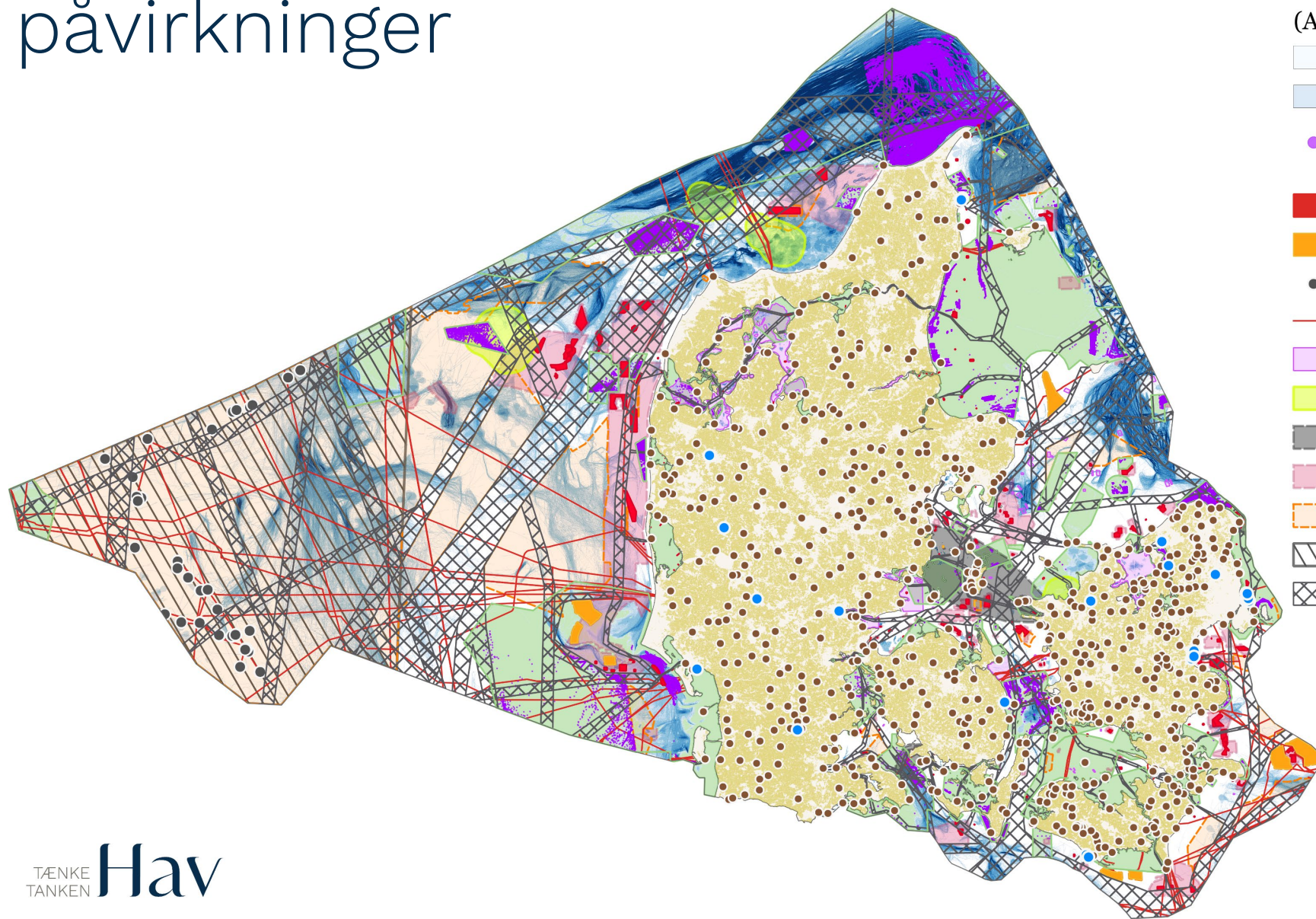

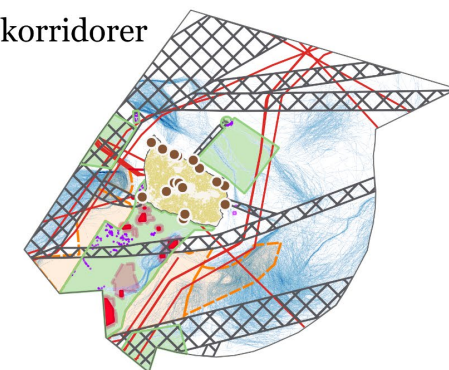
Foto: Berlingske / Asger Ladefoged

Foto: Sune Riis Sørensen

En sum af mange påvirkninger

- Marine naturudpegninger
 - Marker
 - Fiskeri m. bundsløbende redskaber 2017-2022 (Antal gange fisket pr. år i gennemsnit)
 - Fiskeri med passive redskaber og pelagisk trawl i Natura 2000-områder fra 2013-2018
 - Råstofindvinding, klappladser og sejlrender
 - Havvindmølleparker
 - Olieplatforme og lasteanlæg
 - Kabler og rørledninger
 - Akvakultur (reserveret)
 - CO₂-lagring (CCS) (reserveret)
 - Ny infrastruktur, broer m.v. (reserveret)
 - Råstofindvinding (reserveret)
 - Vedvarende energi (reserveret)
 - Efterforskning og indvinding af olie og gas
 - Sejladskorridorer
 - Blandingszoner
 - Renseanlæg
<0,5	1 - 2	5 - 10	15 - 20
0,5 - 1	2 - 5	10 - 15	>20

Ingen forbedring på 25 år

“Stærk ugunstig bevaringsstatus” for næsten alle Danmarks marine naturtyper

	Nordsøen, Skagerrak og Kattegat		Østersøen og indre danske farvande	
	2001	2025	2001	2025
Sandbanker	✘	→	✘	→
Rev	✘	→	✘	→
Boblerev	✘	→	✘	→
Flodmunding	✘	→	✔	→
Vadeflader	✘	→	✘	→
Lagune	✘	→	✘	→
Bugt	✘	→	✘	→
Havgrotter			?	✔

✔ Gunstig ○ Moderat ✘ Stærk ugunstig ? Ukendt tilstand

Kilde: Artikel 17-rapportering fra Danmark (2007, 2013, 2019, 2025)

TÆNKE TANKEN **Hav**

Ingen af Danmarks 109 kystvande er i god økologisk tilstand længere

Kilde: Tænketanken Hav baseret på vandplandata.dk 2025 ifm. genbesøget af Vandområdeplanerne 2021-27

TÆNKE TANKEN **Hav**

Mange forskellige miljøfarlige stoffer forurener havmiljøet

“God kemisk tilstand”

 Ingen målte overskridelser.

“Ikke god kemisk tilstand”

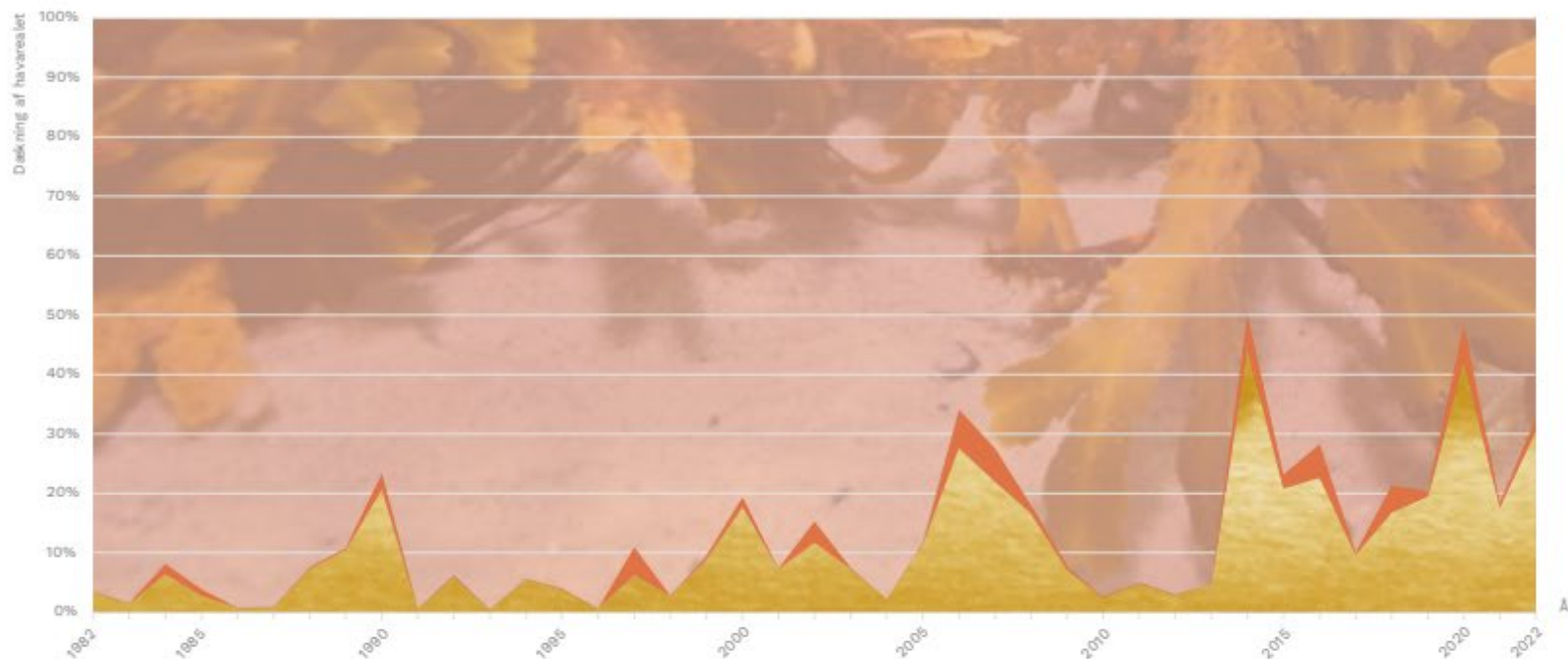
- 1-3 forskellige stoffer målt overskredet.
- 4-6 forskellige stoffer målt overskredet.
- 7-9 forskellige stoffer målt overskredet.
- 10-13 forskellige stoffer målt overskredet.

Data fra Miljøstyrelsen ifm. genbesøget af Vandområdeplanerne 2021-27,
• målinger fra 2013-2022 – maks. 31 stoffer
• tilpassede miljøkvalitetskrav

Vandplandata, 2025

Stigning af marine hedebølger i Danmark

Udbredelsen af hedebølger i havet omkring Danmark i perioden 1982-2022

Signaturforklaring:

Grundlaget for data er daglige vandtemperaturer i havet omkring Danmark. Grafikken viser år for år, (1) hvor stor en del af hav-arealet, der er påvirket af marine hedebølger, og (2) med farver er det vist hvor markante de marine hedebølger har været. (Ref. (9))

- 'Moderate' marine hedebølger
- 'Kraftige', 'alvorlige' eller 'ekstreme' marine hedebølger

I Bilag 3 findes en forklaring af de forskellige grader af marine hedebølger.

Kilde: Danmarks Meteorologiske Institut, 2023 *

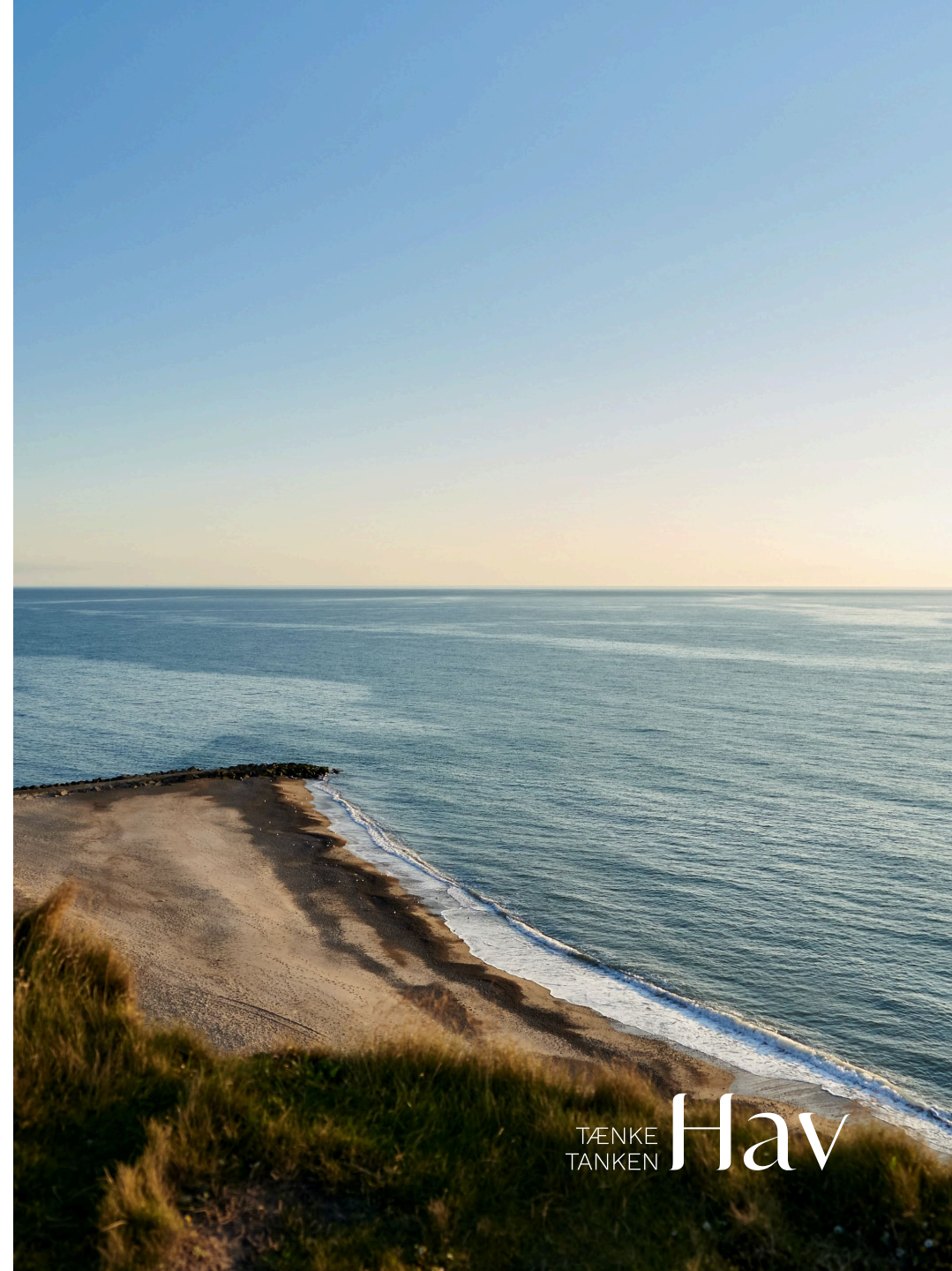
Muligheder

Mange muligheder - meget er sket siden sidst

- **Naturgenopretningsforordningen** er vedtaget i EU – krav om genopretning af 90 % af naturtyperne i 2050
- **Havnaturfonden** er vedtaget – 500 mio. kr. til naturgenopretning, databaser og analyseværktøj samt viden om sameksistens mellem havvindmøller og havnatur
- Danske udbudsrammer for **havvindmøller** på plads – overvågning af natur- og miljøeffekter og afprøvning af naturinkluderende tiltag
- Aftale om Grøn Trepert er vedtaget – reduktion af **næringsstoffer** og udtag af landbrugsjord
- Aftale om ny kurs for dansk **fiskeri** er vedtaget – nye trawlfrie zoner og fuldt dokumenteret fiskeri på vej i hele fiskeriet

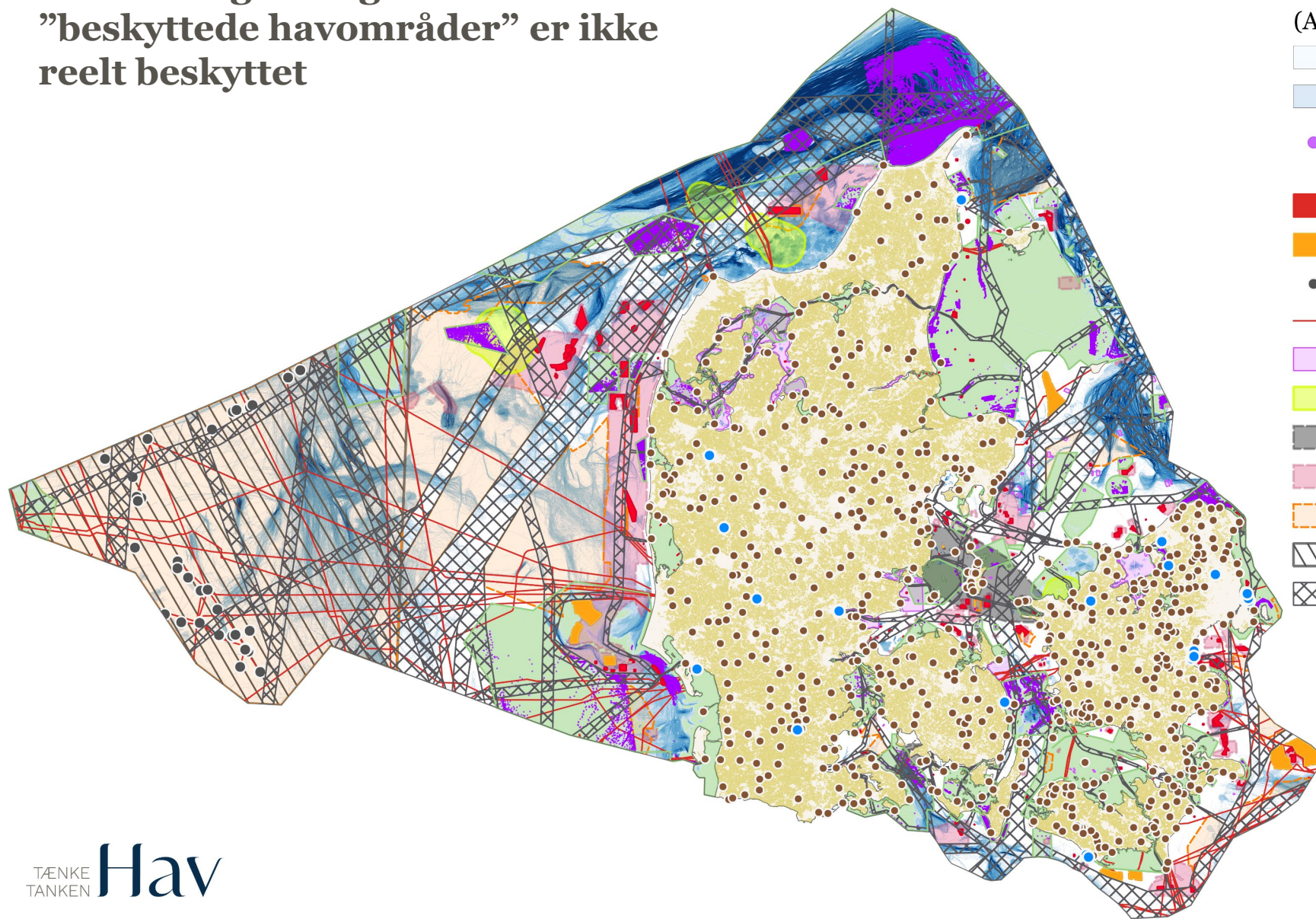
Videre skridt - ud af mange

- Håndtering af miljøfarlige stoffer
- Viden om hvordan klimaforandringerne påvirkning på det danske hav skal håndteres
- Den nationale natur- og biodiversitetslov
- Implementering af de politiske aftaler og mål i lovgivningen

Input til den kommende natur- og biodiversitetslov

Udfordring: Mange danske "beskyttede havområder" er ikke reelt beskyttet

Muligheder: Analyse og anbefalinger om beskyttede havområder på vej

[Link til analyse](#)

[Link til anbefalinger](#)

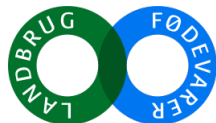
Bred tilslutning til anbefalingerne fra store marine aktører

Danmarks Sportsfiskerforbund

havhøst

Søuld

THYBORON
HAVN

VATTENFALL

Ørsted

TÆNKE
TANKEN
Hav

Teaser:

10 anbefalinger til beskyttede havområder

- 1. Mindst 30 %** af Danmarks havareal skal senest i 2030 indgå i et økologisk sammenhængende og repræsentativt netværk af **beskyttede havområder**, der dækker diversiteten i den marine biodiversitet. Netværket skal bestå af:
 - o **20 % almindeligt beskyttede** havområder
 - o **10 % strengt beskyttet, hvor ca. 8 % udgør naturvidenskabelige referenceområder** og de resterende ca. 2% har det nuværende beskyttelsesniveau fra Danmarks Havstrategi.
- 2.** Der skal fastsættes en **ambitiøs, national beskyttelsesstandard for almindeligt beskyttede havområder**, hvor aktiviteter som f.eks. dumpning, ny infrastruktur, råstofindvinding, og fiskeri med bundslæbende redskaber ikke er tilladt.
- 3.** Der skal fastsættes en **national beskyttelsesstandard for marine naturvidenskabelige referenceområder** i strengt beskyttede områder, hvor kun nænsom naturvidenskabelig forskning, naturgenopretning og sejlads uden ophold er tilladt.

Implementering af aftaler og lovgivning

Udfordring: 5 principper for minimumsimplicitering af EU-regulering

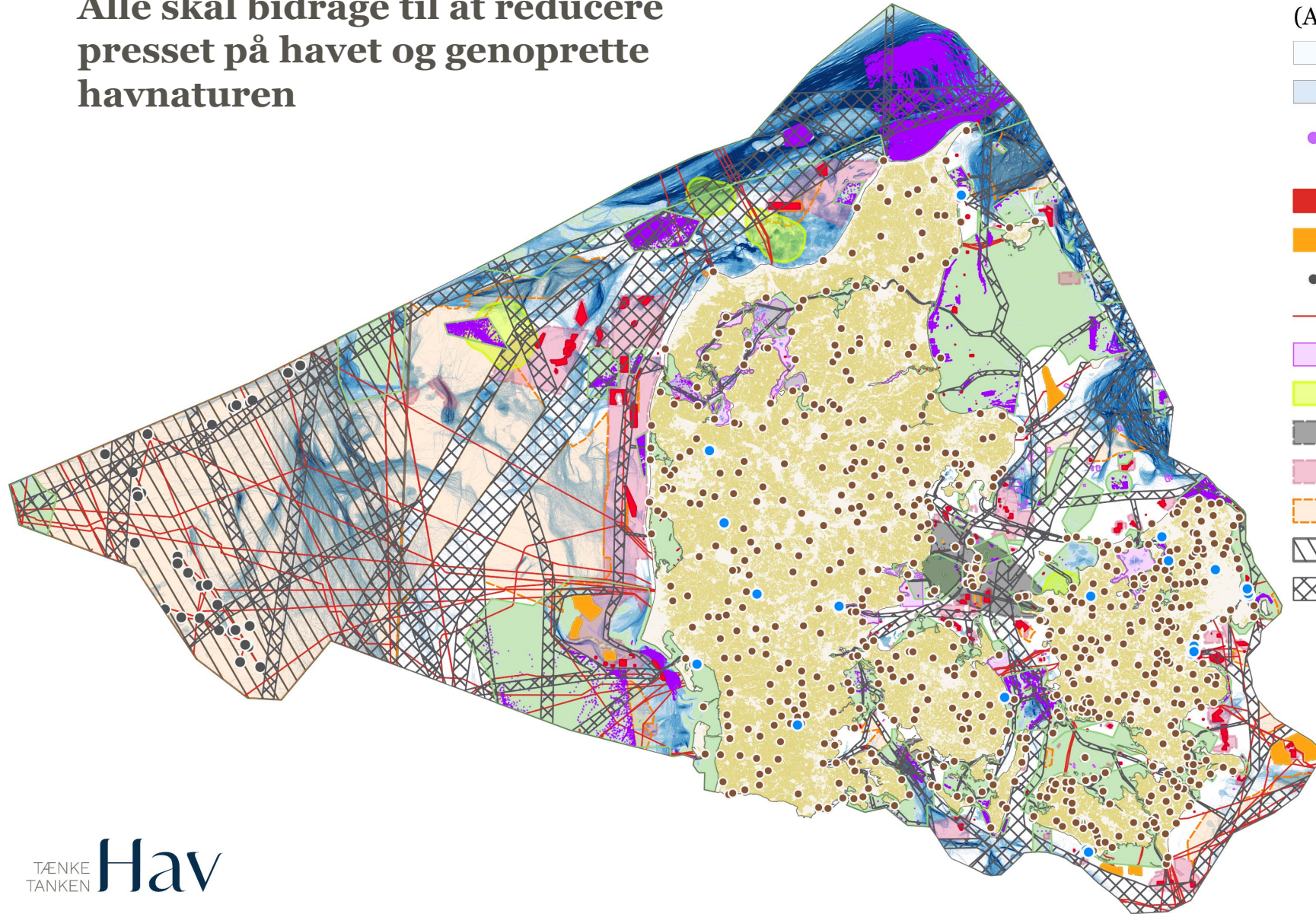
- 1. ”Den nationale regulering bør som udgangspunkt ikke gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen.”** = *Vi skal holde os til det absolut laveste tilladte niveau for miljøbeskyttelse.*
- 2. ”Danske virksomheder bør ikke stilles dårligere i den internationale konkurrence, hvorfor implementeringen ikke bør være mere byrdefuld end den forventede implementering i sammenlignelige EU-lande.”** = *Vi skal ikke stille strengere miljøkrav end vores nabolande.*
- 3. ”Fleksibilitet og undtagelsesmuligheder i EU-reguleringen bør udnyttes.”** = *Vi skal bruge smuthuller i EU-reglerne og undgå indsatser, hvor vi kan.*
- 4. ”I det omfang det er muligt og hensigtsmæssigt, bør EU-regulering implementeres gennem alternativer til regulering.”** = *Frivillige aftaler frem for krav.*
- 5. ”Byrdefuld EU-regulering bør træde i kraft senest muligt og under hensyntagen til de fælles ikrafttrædelsesdatoer.”** = *Vi skal trække tiden og udskyde indsatserne så længe som muligt.*

Muligheder: Hvad med nogle nye principper?

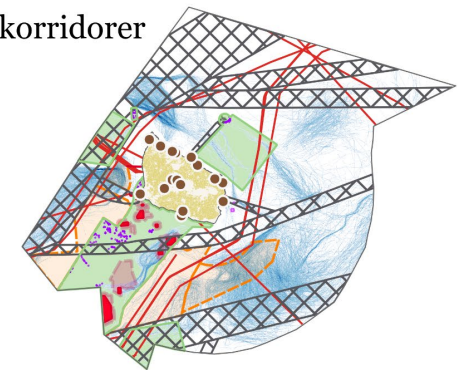
Mit bud på fem principper, som er omvendt af de eksisterende:

1. Danmark skal sigte efter et højt miljøbeskyttelsesniveau.
2. Danske myndigheder skal stille de krav, der er nødvendige for at sikre et rent og sundt havmiljø og en mangfoldig natur.
3. Undtagelser og smuthuller i EU-lovgivningen skal ikke bruges som undskyldning for passivitet.
4. Frivillighed er godt men ikke nok – der er brug for klare krav og ansvar.
5. Vi skal handle rettidigt – ikke i sidste øjeblik. Jo før vi handler, jo bedre chance har vi for at vende udviklingen (og leve op til mål og forpligtelser).

Alle skal bidrage til at reducere presset på havet og genoprette havnaturen

- Marine naturudpegninger
- Marker
- Fiskeri m. bundsløbende redskaber 2017-2022 (Antal gange fisket pr. år i gennemsnit)
- Fiskeri med passive redskaber og pelagisk trawl i Natura 2000-områder fra 2013-2018
- Råstofindvinding, klappladser og sejlrender
- Havvindmølleparker
- Olieplatforme og lasteanlæg
- Kabler og rørledninger
- Akvakultur (reserveret)
- CO₂-lagring (CCS) (reserveret)
- Ny infrastruktur, broer m.v. (reserveret)
- Råstofindvinding (reserveret)
- Vedvarende energi (reserveret)
- Efterforskning og indvinding af olie og gas
- Sejladskorridorer
- Blandingszoner
- Renseanlæg

Tak for
opmærksomheden

Kontakt

Ditte Mandøe Andreasen

Telefon 30 92 00 01

E-mail: dma@taenketankenhav.dk

